

محضر مرجع عالی قدر حضرت ایت الله العظمی خاмене‌ای

با عنایت الهی مؤمنان موفق به برپایی سنت اعتکاف شده‌اند که آوازه‌ی خوبی نزد افراد جامعه داشته است. ولی مشکل این است که مسائل اعتکاف در رساله‌ی علمیه کم است و این امر باعث جهل نسبت به برخی مسائل شده است. علاوه بر این که در مورد بعضی مسائل اعتکاف اختلاف نظر وجود دارد. برای همین مسائلی مرتبط با اعتکاف را از شما استفتا کردیم :

الف: نیت

س : کارهای حرام در هنگام اعتکاف چیست؟
- محرمات اعتکاف هم چیزهایی است که در تحریرالوسیله امام خمینی آمده است.

س : آیا اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه جایز است؟ نیت آن چگونه است؟
- اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه به قصد رجای مطلوبیت (به امید که مطلوب خداوند واقع شود) مانعی ندارد.

س : آیا اعلام عمومی اعتکاف در محافل با اخلاص منافات دارد؟
- اعلام اعتکاف اگر برای تشویق مردم باشد، مانعی ندارد.

س : اگر از معتکف سؤال شود که آیا جزو معتکفین است، بهتر است پنهان کند یا آشکار کند؟

- آشکار کردن مانعی ندارد، مگر این که برای ریا باشد.

س : آیا روز سوم اعتکاف نیتی غیر از نیت دو روز اول دارد؟ چه در اعتکاف واجب و چه در اعتکاف مستحبی؟

- روز سوم کامل کردن اعتکاف است و نیت خاصی ندارد.

س : معتکفی می‌خواهد سه روز اعتکاف کند و مدت ۷۲ ساعت اعتکاف انجام

دهد. اگر اعتکافش را از بعد از طلوع فجر مثلا از ظهر شروع کند و ظهر هم به پایان برساند به گونه‌ای که مجموع آن ۷۲ ساعت شود، آیا این اعتکاف صحیح است؟

– اعتکاف باید از شروع روز اول تا پایان روز سوم باشد و تلفیق کردن بدین گونه که جزئی از روز اول را با جزئی از روز آخر یک روز کامل به حساب بیاورد، صحیح نیست. محال است.

س : هیأت برگزاری اعتکاف که متشکل از تعدادی از معتکفین است. وظیفه‌ی خدمت به معتکفین و فراهم کردن نیازمندی‌های آنها را بر عهده دارد. لذا باید نیازمندی‌های معتکفین مثل افطاری و سحری را بخرد، آیا این مسئله به اعتکاف آنها ضار است؟

– خارج شدن از مسجد برای خرید چیزهای ضروری مثل غذا و غیره اگر در ضمن آن نیازمندی‌های خود را نیز تهیه می‌کنند، اشکال ندارد. س : چه زمانی اعتکاف مستحب مؤکد است؟ به عبارت دیگر در چه اوقاتی اعتکاف مستحب است؟

– اعتکاف وقت خاصی ندارد، هرچند که اعتکاف در ده روز آخر ماه مبارک رمضان فضیلت بیشتری دارد.

س : آیا اعتکاف بچه‌ی ممیز صحیح است؟
– اعتکاف او نیز صحیح است.

س : حکم اعتکاف زنی که حیض یا استحاضه بر او عارض شده است، چیست؟
چه در روز اول یا دوم یا سوم؟ آیا قضا بر او واجب است؟
– با حائض شدن حتی اگر در ساعات آخر روز سوم باشد، اعتکاف باطل می‌شود ولی در صورت استحاضه شدن اگر به وظیفه‌ی مستحاضه نسبت به روزه‌اش عمل کند، اعتکاف صحیح است.

س : حکم اعتکاف زنی که شک در حیض یا استحاضه دارد، چه در روز اول یا دوم یا سوم چیست؟ آیا قضا بر او واجب است؟

— اگر حالت قبلی او پاک بودن است، به شکش اعتنا نکند.

س : گاهی در جواب استفتائات ما را به عرف ارجاع می‌دهید. مراد از عرف چیست؟ چه کسی می‌تواند آن را تشخیص دهد؟ اگر در تشخیص آن اختلاف شود چه باید کرد؟

— مراد از عرف، نظر عرفی خود مکلف است.

س : اگر معتکف از روی عمد یا نادانی یا فراموشی و یا سهواً مرتکب بعضی از حرام‌های اعتکاف شود، آیا اعتکافش باطل می‌شود؟ اگر نسبت به نوع حرام، حکم مختلف می‌شود، لطفاً توضیح دهید.

— برای شناخت تفصیلات این مطلب، به کتاب تحریرالوسیله اما مراجعه کنید.

س : آیا می‌توان به علتی یا بدون علت در روز اول یا دوم اعتکاف را قطع کرد؟ اگر در قطع کردن اعتکاف تردید کنم، آیا نیت آن از بین می‌رود و در نتیجه اعتکاف باطل می‌شود؟ آیا لازم است که نیت مستمر باشد؟

— در اعتکاف مستحبی جایز است که در روز اول و دوم اعتکاف قطع شود و نیت اعتکاف باید تا پایان روز سوم ادامه پیدا کند.

س : اگر معتکف نیت چهار روز اعتکاف کند، آیا روز چهارم هم جزو اعتکاف است یا این که باید شش روز را تکمیل کند تا روز چهارم به حساب آید؟

— روز چهارم داخل در اعتکاف نیست ولی اگر پنج روز اعتکاف کند، واجب است روز ششم را کاملاً کند.

س : آیا عبادات بر معتکف واجب است یا صرف ماندن در مسجد کافی است؟

— عبادات مستحب، فی‌نفسه بر معتکف واجب نیست.

س : آیا اعتکاف در ماه رجب مستحب است و چه زمانی از آن؟

— دلیل خاص بر استحباب اعتکاف در خصوص ماه رجب نیافتیم.
س : اگر اعتکاف در همسر اثر منفی بگذارد، با توجه به استحباب اعتکاف کدام
لازم‌تر است؟ رسیدگی به همسر یا اعتکاف؟
— تا هنگامی که اعتکاف شوهر مستلزم ترک نفقه‌ی واجب زن نشود، اشکال ندارد.

ب: خارج شدن از مسجد

س : حکم رفتن به حیاط بیرونی که ملحق به مسجد است چیست؟
— رفتن به جاهایی که در حکم مسجد است، اشکال ندارد اما رفتن به خارج است
مسجد جایز نیست مگر مواردی که خروج از مسجد به خاطر آن‌ها جایز باشد.
س : رفتن به سرویس‌های بهداشتی متعلق به مسجد که در خارج از مسجد است،
در موارد زیر چه حکمی دارد؟
الف) برای حمام کردن
ب) برای غسل مسطح
ج) برای این که با وضو باشد
د) وضو گرفتن برای خواندن قرآن یا نماز مستحبی
— خارج شدن از مسجد به دلایل مذکور اشکال ندارد ولی باید به قدر حاجت اکتفا
کنند و طول ندهند.

س : خارج شدن از مسجد برای شستن دندان‌ها و دست‌ها؟
— ملحق به خارج شدن از مسجد برای تجدید طهارت است.
س : آیا برای رفتن به تشییع جنازه در هنگام اعتکاف، وقت مشخصی است؟ اگر
معتکف یکی از دوستانش را دید، آیا می‌تواند چند دقیقه را با او سپری کند؟ حکم
رفتن زیر سایه در این هنگام (چه در ماشین و یا غیر آن) چیست؟
— وقت مشخصی ندارد و رفتن به تشییع جنازه اگر آن قدر طولانی نشود که باعث

محو صورت اعتکاف شود، اشکال ندارد و در صورت امکان واجب است که زیر سایه ننشیند و احتیاط مستحب این است که زیر سایه حرکت نکند.

س : آیا پشت بام مسجد تابع مسجد است یا بستگی به وقف کننده دارد؟

- پشت بام مسجد به حکم مسجد است مگر این که احراز شود که هنگام وقف مسجد، پشت بام آن از وقف خارج شده است.

س : اگر مکان‌هایی برای وضو و شستن دست‌ها و دندان‌ها در خارج از مسجد فراهم شده باشد، آیا واجب است مکان خاصی در داخل مسجد تهیه شود تا معتکف از مسجد خارج نشود؟

- صرف نیاز به خروج از مسجد برای طهارت و نظافت برای جواز خروج کافی است و تهیه مکانی در داخل مسجد واجب نیست.

استفاده از بوی خوش

س : استفاده از صابون و خمیردندان عطری چه حکمی دارد؟ آیا استفاده از بوی خوش بر آن صدق می‌کند؟ آیا همان حکم احرام حج و عمره را دارد؟ اگر در لباس‌ها و بدن معتکف عطر باشد، بدون آن که معتکف آن را استشمام کند آیا جایز است؟ اگر آن را استشمام کند ولی لباس دیگری نداشته باشد حکم چیست؟ خوردن غذاهایی که بوی خوش دارد چه بوی طبیعی یا مصنوعی، چه حکمی دارد؟

- قبلاً گذشت که برای شناخت محرمات اعتکاف به تحریرالوسیله امام خمینی مراجعه شود.

معاملات

س : آیا معتکف می‌تواند خودش اقدام به خرید کند، چه ضروری و چه غیر ضروری؟

- اگر برای خرید نیازمندی‌های اعتکاف باشد فی نفسه مانعی ندارد ولی در صورتی که باعث خارج شدن از مسجد می‌شود مشروط به این است که در حال اعتکاف به آن نیاز داشته باشد و جایز نیست معتکف خودش اقدام به خرید و فروش کند مگر در مواردی که در حال اعتکاف به آنها نیاز دارد.

س: آیا جایز است که معتکف کسی را برای خرید چه ضروری و چه غیر ضروری و کیل کند؟

- اگر برای خرید نیازمندی‌های هنگام اعتکاف باشد، اشکال ندارد، اما در غیر آن موارد، اگر وکیل کردن در هنگام اعتکاف باشد اشکال دارد.
س: آیا اجاره و دیگر معاملات غیر از خرید و فروش در هنگام اعتکاف جایز است؟

- بنا بر احتیاط واجب مانند خرید و فروش در هنگام اعتکاف سایر معاملات نیز جایز نیست.

س: آیا جایز است دانشجویان معتکف درس‌های دانشگاهی خود را مرور کنند؟
اشکال ندارد.

س: آیا اجرای دیگر عقود و ایقاعات در هنگام اعتکاف جایز است؟
مانعی ندارد.

س: اگر معتکف بعد از اعتکاف نیاز به کالایی داشته باشد آیا جایز است که در هنگام اعتکاف آن را تقاضا کند و گرفتن کالا بعد از اعتکاف باشد؟
- اگر باعث خارج شدن از مسجد نشود، صرف قرار گذاشتن بدون عقد خرید، اشکال ندارد.

س: مورد ضروری که خرید و فروش در آنها برای معتکف جایز است، چیست؟
- مواردی که در هنگام اعتکاف برای خودش یا هزینه‌های خودش و نفقه‌ی خانواده‌اش به آن نیاز دارد.

عنوان مسجد جامع

س : آیا اعتکاف در مسجدی غیر از مسجد جامع باطل است و آیا ممکن است هر محله‌ای مسجد جامعی غیر از مسجد جامع شهر یا روستا داشته باشد؟ مسجد جامع به چه مسجدی گفته می‌شود؟ آیا ممکن است که در شهر چند مسجد جامع باشد؟ - قبلاً گذشت که اعتکاف در هر مسجدی حتی غیر از مسجدهای چهارگانه تا هنگامی که بر آن مکان اسم مسجد صدق کند، جایز است، مشروط بر این که به قصد رجا باشد یعنی به امید این که مطلوب خداوند واقع شود و مختص به مسجد جامع نیست و ممکن است که یک شهر یا روستا چند مسجد جامع داشته باشد.

سئوال‌های عمومی

س : آیا اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه جایز است؟ و نیت آن چگونه می‌باشد؟

ج: اعتکاف در غیر از مساجد چهارگانه به قصد رجاء مطلوبیت (به امید اینکه مطلوب خداوند واقع شود) مانعی ندارد.

س: رفتن به سرویسهای بهداشتی متعلق به مسجد که در خارج از مسجد است در موارد زیر چه حکمی دارد؟

الف. برای حمام کردن.

ب. برای غسل مسطح.

ج. برای اینکه به با وضو باشد.

د. وضو گرفتن برای خواندن قرآن یا نماز مستحبی.

ه. خارج شدن از مسجد برای شستن دندانها و دستها.

خارج شدن از مسجد به دلایل مذکور اشکال ندارد، ولی باید به قدر حاجت اکتفا کند و طویل ندهد.

س : موارد ضروری که خرید و فروش در آنها برای معتکف جایز است چیست؟
ج: مواردی که در هنگام اعتکاف برای خودش و نفقه خانواده‌اش به آن نیاز دارد.
س : اگر معتکف مبتلاً به مرضی شود که مجبور به افطار روزه است، چه باید بکند
و حکم اعتکاف او چیست؟
ج : اعتکاف بدون روزه صحیح نیست لذا با افطار روزه، اعتکاف باطل می‌شود.
س: من علاقه زیادی دارم که در مراسم اعتکاف در مرکز استان شرکت کنم ولی
چون در شهرستان زندگی می‌کنم و اگر بخواهم به مرکز استان بروم باید نماز خود
را شکسته بخوانم، آیا از این نظر مشکلی نخواهم داشت؟
ج : کسی که بخواهد در سفر، معتکف شود، می‌تواند نذر کند که در سفر، روزه
بگیرد و می‌تواند اعتکاف نماید.
س: حکم اعتکاف زنی که حیض یا استحاضه بر او عارض شده است چیست؟ چه
در روز اول یا دوم یا سوم؟ و آیا قضا بر او واجب است؟
ج : در صورت حائض شدن؛ حتی اگر در ساعات آخر روز سوم باشد اعتکاف
باطل می‌شود؛ ولی در صورت استحاضه شدن اگر به وظیفه مستحاضه نسبت به
روزه‌اش عمل کند، اعتکافش صحیح است.
س : اگر معتکف مثلاً یک ساعت از ابتدای روز، بعد از طلوع فجر، تاخیر کند، آیا
این روز به عنوان روز اول اعتکاف حساب می‌شود، چه تاخیر عمدی باشد یا
اضطراری؟
_ گذشت که در اعتکاف باید از ابتدای روز اول شروع کند لذا روزی که ناقص
مانده جزو اعتکاف محسوب نمی‌شود، هرچند که تاخیر از روی اضطرار باشد.
س : آیا عدالت امام جماعت مسجد جامع در صحت اعتکاف شرط است؟ چرا؟
_ عدالت امام جماعت مسجد در صحت اعتکاف شرط نیست.
س : اگر قضای اعتکاف به علت بطلان واجب باشد و ده روز پایانی ماه رمضان

تمام شود آیا جایز است که برای درک فضیلت، قضای اعتکاف را در ماه رمضان
اینده به جای آورد یا این که باید فوراً قضا کند؟
- قضا در هر ماهی که خواست اشکال ندارد مگر این که نذر کرده باشد که در ماه
خاصی اعتکاف کند.

س: اگر خارج شدن از مسجد برای معتکف جایز باشد، برای مثال تشییع جنازه،
حکم زیور سبزه رفته تن او چیست؟
- حکم آن قبلاً گذشت، به جواب سؤال ۳ خارج شدن از مسجد رجوع شود.
س: اگر معتکف مبتلا به مرضی شود که مجبور به افطار روزه است چه باید بکند
و حکم اعتکاف او چیست؟

- اعتکاف بدون روزه صحیح نیست لذا با افطار روزه اعتکاف باطل می شود.
س: اگر کسی بخواهد در خارج از شهر خود اعتکاف کند، برای مثال در مکه
مکرمه و از ساکنین مکه نباشد و قصد ده روز هم نکند، آیا نذر کافی است و
صیغهی آن چیست؟ اگر نذر، صحیح است، آیا می تواند در خلال ماه رمضان نذر
کند؟

- نذر روزه در سفر مانعی ندارد و با این نذر، روزه و اعتکافش صحیح است ولی
احتیاط آن است که نذر، قبل از شروع مسافرت باشد و صیغهی آن عبارت است از
«لله علی ان اصوم فی سفری الی کذا».
س: آیا گفت و گو در مورد چیزهای مباح، هنگام اعتکاف جایز است؟
اشکال کمال ندارد.

س: در پایان از حضرتعالی تقاضا داریم که کلامی برای مؤمنان در مورد اعتکاف
و نقش آن در تربیت فرد و آثار مثبت آن برای جامعه بیان کنید. با توجه به این که
سخن مبارک شما در کتابچه هایی که هیأت اعتکاف آماده می کنند، منتشر خواهد
شد.

– شایسته است که مؤمنان بدین نکته توجه داشته باشند که دایم و در همه‌ی حالات در محضر خداوند هستند، لذا هیچ‌یک از اوامر و نواهی الهی را عصیان نکنند. خداوند همه را به مرضات خود موفق بدارد.

آیه الله العظمی بهجت (رحمت الله علیه)

س : آیا اعتکاف به زمانهای ویژه‌ای اختصاص دارد؟ و بهترین زمان جهت اعتکاف چیست؟

ج : در هر زمانی که روزه در آن ایام صحیح است اعتکاف نیز جایز و صحیح است و بهترین اوقات اعتکاف، ماه رمضان و برترین اوقات رمضان، دهه آخر آن است. س : اعتکاف به نیابت از میّت یا حیّ چه حکمی دارد؟ ج : اعتکاف به نیابت از میّت صحیح است و صحت آن به نیابت از حیّ محل تأمل است.

س : آیا در اعتکاف، زن باید از شوهر خود اجازه بگیرد؟ ج : در صورتی که اعتکاف او منافی با حق شوهر باشد، اجازه لازم است و با عدم منافات هم احتیاط در اجازه است.

س : آیا فرزند لازم است که برای اعتکاف از پدر خود اجازه بگیرد؟ ج : اگر اعتکاف فرزند مستلزم آزار و اذیت آنها باشد، اجازه پدر و مادر لازم است.

س : آیا معتکف می‌تواند از اعتکاف منصرف شود؟ ج : برگشت و انصراف از اعتکاف در واجب معین و هم چنین در غیرمعین، بعد از

تمام شدن دو روز جایز نیست و منظور از دو روز، غروب روز دوم است و در صورتی که هنگام نیّت اعتکاف، شرط رجوع داشته است، می‌تواند هر وقت خواست از اعتکاف دست بردارد؛ هرچند روز سوم هم باشد.

س : مکانهایی همچون بام و زیر زمین مسجد که شک داریم جزو مسجد است یا

نه، آیا می‌توان در حین اعتکاف به آنجا رفت؟
ج : در حال اعتکاف نزول به سرداب (زیرزمین) مسجد و رفتن به بام مسجد جایز است، ولی مقدار اضافی اگر جزئیتش مشکوک باشد، رفتن به آنجا جایز نیست.
س : آیا آنچه بر مُحرم حرام است، بر معتکف هم حرام است؟
ج : محرمات احرام بر معتکف حرام نیست، مگر بعضی از محرمات.
س : آیا اعتکاف بچه میسر صحیح است؟
ج : صحیح است.

آیه الله العظمی مکارم شیرازی

- ۱- اعتکاف از مستحبات است ولی به نذر و مانند آن واجب می‌شود و قصد عبادت شرط است.
- ۲- اعتکاف بیش از سه روز هم جایز است؛ ولی هر گاه دو روز اضافه می‌کند، روز سوم را بر آن بیافزاید (بنابر احتیاط).
- ۳- اعتکاف باید در مسجد جامع باشد و منظور از مسجد جامع، مسجدی است که قشرهای مختلف مردم شهر در آن شرکت دارند، بر خلاف مسجد محل و مسجد بازار که قشر خاصی در آن شرکت می‌کنند.
- ۴- خارج شده از مسجد عمداً موجب بطلان اعتکاف است و از روز فراموشی نیز بنابر احتیاط، چنین است.
- ۵- اعتکاف برای زنان هم جایز است ولی احتیاط واجب آن است که از همسرشان اجازت بگیرند.
- ۶- احتیاط آن است که در اعتکاف برای غیر، قصد هدای ثواب کند، خواه حی باشد یا میت، بنابراین می‌توان به قصد اهدا ثواب کند، خواه حی باشد یا میت بنابراین می‌توان به قصد چند نفر نیت را نمود.

- ۷- لازم نیست روزه برای اعتکاف باشد، بلکه می تواند روزه ی ماه مبارک یا روزه ی قضا و مانند آن را به جا آورد، ولی روزه ی استیجاری مشکل است.
- ۸- اعتکاف مسجد را در دو روز اول می توان رها کرد؛ ولی روز سوم رها کردن جایز نیست.
- ۹- بهتر است که مدت اعتکاف در یک مسجد باشد؛ ولی در دو مسجد متصل به هم مانعی ندارد.
- ۱۰- در جایی که مشکوک است جزء مسجد می باشد یا نه، و ظاهر حال گواهی بر چیزی نمی دهد، اعتکاف صحیح نیست.
- ۱۱- زنان نیز فقط در مسجد می توانند معتکف شوند.
- ۱۲- کودکان می توانند اعتکاف کنند.
- ۱۳- در موارد زیر، شخص اعتکاف کننده می تواند از مسجد خارج شود:
الف: برای هر گونه کار ضروری شرعی یا عرفی، مانند رفتن به دستشویی و غسل و اجباب و تهیه ضریح و روریات .
ب: همچنین برای گواهی دادن در دادگاه و نماز جمعه و تشییع جنازه و عیادت مریض ، اما برای هر کار مستحبی جایز نیست.
- ۱۴- نشستن بر فرش غصبی هنگام اعتکاف موجب بطلان اعتکاف نمی شود، برخلاف محل غصب(مثلا جای دیگران را غصب کند) بنا بر احتیاط.
- ۱۵- جایز است در اعتکاف ، در آغاز نیت، شرط کند که هرگاه عذر عرفی یا شرعی برای او پیدا شود، بتواند اعتکاف را به هم زند در این صورت هر وقت عذری پیدا شود، می توان آن را به هم زند، حتی در روز سوم .
- ۱۶- اعتکاف کمتر از سه روز کامل جایز نیست و روز از اول طلوع فجر تا غروب آفتاب است.
- ۱۷- اعتکاف در شبستان و سرداب و صحن مسجد جایز است. مگر در مواردی که

ثابت شود حیاط جزء مسجد نیست یا ظاهر حال چنین باشد.
۱۸- موارد ذیل بر معتکف حرام است:
بوییدن عطریات و بوهای خوش هر چند به قصد لذت نباشد،
خرید و فروش، بلکه مطلق تجارت با بودن ضرورت (بنابر احتیاط) ولی پرداختن به
امور مباح دنیوی مانند خیاطی و امثال آن اشکال ندارد،
جدال بر سر مسائل دینی یا دنیوی به قصد غلبه کردن بر طرف مقابل و اظهار
فضیلت،

و در این امور فرقی میان شب و روز نیست،...
۱۹- پرداختن به امور دنیوی و مطالعات مربوط به آن برای معتکف جایز است و هر
چند بهتر ترک این امور و توجه به عبادات و طاعات می باشد.
۲۰- هرگاه اعتکاف خود را با یکی از امور گذشته باطل کند، اگر به سبب نذر بر او
واجب معین بوده باید قضا کند و اگر واجب غیر معین بوده و این امر در روز سوم
بوده نیز باید قضا کند و اگر در روز اول بوده لازم نیست قضای اعتکاف واجب
فوری نیست، بلکه وقت آن وسیع است.

س : در چه مساجدی می توان اعتکاف کرد؟ با توجه به استقبال فوق العاده ای که از
مسئله اعتکاف، مخصوصاً از سوی جوانان می شود، و سال به سال افزایش پیدا
می کند، و شرایطی که برای مساجدی که در آن می توان اعتکاف کرد ذکر می کنند،
سبب محدودیت هایی شده، دقیقاً بفرمایید اعتکاف در چه مساجدی جایز است؟ آیا
فقط در مساجد چهارگانه یا در هر مسجد جامعی می توان اعتکاف کرد؟ و منظور از
مساجد جامع چیست؟ خواهشمندیم جواب واضحی دهید تا تکلیف اعتکاف
کنندگان محترم روشن شود.

ج : با مراجعه به ادله مسئله و روایات متعددی که در این باره در منابع روایی وارد
شده، روشن می شود که در تمام مساجدی که در آن نماز جماعت به طور مرتب بر

پا می‌شود، اعتکاف جایز است. بنابراین محدودیت خاصی در این گونه مساجد
نیست.

س : آیا در ایام اعتکاف در مسجد دانشگاه، رفتن به کلاس و شرکت در درس ها
جایز است؟

ج : جایز نیست.

س : گفتگو با تلفن همراه در مسجد در موارد غیر ضروری و مکرر چه صورت
دارد؟

ج : در صورتی که ضروری به اعمال اعتکاف نزنند مانعی ندارد ولی بهتر ترک آن در
غیر موارد ضرورت است.

آیه الله العظمی فاضل لنکرانی رحمه الله

س : معتکف در روز سوم اعتکاف برای غسل مستحبی از مسجد خارج می‌شود، آیا
اعتکاف باطل می‌شود یا خیر؟

ج : اعتکاف باطل نمی‌شود.

س : آیا در تهران بزرگ در مسجد جامع هر محله می‌توان اعتکاف کرد؟

ج : یکی از شرایط صحت اعتکاف این است که در مسجد جامع باشد، یعنی مسجد
عمومی که محل اجتماع عامه مردم است و اختصاص به اهل یک محله و گروه
خاصی نداشته باشد، مثل مسجد اعظم و مسجد امام در قم و مسجد امام و مسجد
جمعه در تهران و امثال آن. بنابراین در مسجد بازار و محله‌ها اعتکاف صحیح
نیست.

س : آیا در حال اعتکاف می‌توان در صحن و حیاط مسجد توقف کرد؟

ج : اگر صحن و حیاط مسجد به گونه‌ای است که در آن نماز می‌خوانند و صیغه
مسجدیت بر آن خوانده شده، مثل مسجد امام حسن عسکری علیه السلام در قم،

می‌توان در آن توقف کرد، وگرنه نباید در آن توقف کرد.
س : آیا شخص معتکف می‌تواند برای شرکت در نماز جمعه از مسجد محل
اعتکاف خارج شود؟
ج : ظاهراً از مواردی است که می‌توان خارج شد؛ ولی باید حداقل زمان لازم را
رعایت کند و در رفت و آمد به احتیاط مستحب زیر سایه نرود.

آیه الله العظمی سیستانی

س : آیا می‌توان در ایام البیض (اعتکاف)، روزه به نیت قضا گرفت؟
ج : اشکال ندارد.
س : آیا می‌توان برای غسل ام داوود از محل اعتکاف خارج شد؟ بر فرض خروج
باعث بطلان اعتکاف می‌شود؟ و چه احکامی از قبیل قضا و کفاره بر مکلف واجب
می‌شود؟
ج : جایز نیست خارج شود؛ زیرا استحباب آن ثابت نیست و اگر خارج شد کفاره
ندارد، ولی اگر نذر کرده باشد دوباره انجام دهد و اگر نذر معین بوده یا در روز
سوم بوده، احتیاطاً باید قضا کند.